

**การพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร**

DEVELOPMENT OF THE TEACHERS' POTENTIAL IN MANAGING EARLY CHILDHOOD LEARNING EXPERIENCES AT CHILD CARE CENTER UNDER WAN YAI SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, WAN YAI DISTRICT, MUKDAHAN PROVINCE

**10**

พีระดา บรรพจันทร์\*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร วงศ์อนุสิทธิ์\*\*

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร 2) หาแนวทางการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ และ 3) ติดตาม และประเมินผลของการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ดำเนินการ 2 วงรอบแต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 8 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าดัชนีประสิทธิผล การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณวิเคราะห์

### ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและปัญหาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร พบร่วมสภาพครูผู้ดูแลเด็กทุกคนมีความตระหนักรู้ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยแต่ยังขาดทักษะด้านกระบวนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ขาดการสังเกตและบันทึกขณะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ นอกจากนี้ครูผู้ดูแลเด็กขาดความมั่นใจในการจัดประสบการณ์และสื่อการสอนไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับบริบทของถิ่นและความต้องการของเด็ก

\* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

\*\* คณานุญศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. แนวทางการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหารในวงรอบที่ 1ใช้แนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การศึกษาดูงานจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ และ 3) การนิเทศภายใน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในวงรอบที่ 2 คือการนิเทศแบบให้คำชี้แจง (Coaching) ในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

3. ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร วงรอบที่ 1 พบร่วมจากการศึกษาดูงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ครูผู้ดูแลเด็กตระหนักในความจำเป็นต่อการพัฒนาและได้แนวทางในการปรับปรุงการจัดกิจกรรม การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตน สำหรับการอบรมเชิงปฏิบัติการผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 61.42 เป็นร้อยละ 88.09 หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ นอกจากนี้ครูผู้ดูแลเด็กสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน การประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยโดยรวมน้อย จึงนำไปดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 เมื่อมีการนิเทศแบบให้คำชี้แจงพบว่าครูผู้ดูแลเด็กที่เป็นผู้ร่วมวิจัยสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

## ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to investigate the current state and problems of the teachers' competence in managing early childhood learning experiences at the Child Development Center under Wan Yai sub-district Municipality, 2) to establish a guideline for developing the teachers' competence in managing early childhood learning experiences, and 3) to follow up and evaluate the development of the teachers' competence in managing early childhood learning experiences. The research employed two spirals of a four-stage action research process comprising planning, action, observation and reflection. The target group consisted of 7 co-researchers and 20 informants. The instruments used were tests, assessment forms, observation forms and interview forms. The statistics employed for quantitative data analysis were mean, percentage, standard deviation and Effectiveness Index. Qualitative data were analyzed in forms of content analysis, content classification and descriptive analysis.

### **The findings of the research were as follows:**

1. The current state and problems regarding the teachers' competence in managing early childhood learning experiences at the Child Development Center under Wan Yai sub-district Municipality revealed that the teachers were aware of the importance and benefits of managing early childhood learning experiences and the needs of self-development. The problems were found that the teachers had the knowledge and understanding of theories on managing early childhood learning experiences but lacked process skills in managing the learning experience-oriented plans. The teachers did not use the assessment procedures in the classroom such as observation and written records. In addition, the teachers lacked self-confidence to put the learning experiences

into practice. Moreover, teaching materials were in adequate and did not serve the needs and the contexts the locality and learners.

2. The guideline for developing the teachers' competence in managing early childhood learning experiences at the Child Development Center under Wan Yai sub-district classification and descriptive analysis. Municipality in the first spiral was composed of three activities: 1) a study tour of a child development model center, 2) the training workshop, 3) the internal supervision. The second spiral was composed of the coaching supervision on writing plans for managing early childhood learning experiences.

3. The effects of the follow-up and evaluation of development of the teachers' competence in managing early childhood learning experiences at Wan Yai Child Care Center in the first spiral indicated that after visiting the child development model center, the teachers were aware of the necessity of developing early childhood learning experiences. They also gained better insight and agreed to follow the guidelines to improve the present activities and process. After the training workshop, the teachers gained knowledge and understanding from a moderate level of 61.42 % to the highest level of 88.09 %. Although the teachers were able to manage the learning experiences at a high level, when considering in each aspect, the assessment of learning experiences-oriented plans remained at a lower level than other aspects. The coaching supervision was then employed for the second spiral. The result showed that the teachers gained a better understanding toward writing plans in managing early childhood learning experiences at the highest level.

## ภูมิหลัง

การศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นรากฐานของชีวิตมนุษย์และมืออาชีพต่อชีวิตของคนเราเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งนักการศึกษาและนักจิตวิทยา มีความคิดเห็นตรงกันว่าการพัฒนาเด็กในวัยตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี เป็นช่วงเวลาสำคัญสำหรับการพัฒนาทางสมองของบุคคลโดยเฉพาะระบบประสาทและเซลล์สมองจะเจริญเติบโตประมาณร้อยละ 70-80 ของผู้ใหญ่ และการศึกษาในช่วงวัยนี้เป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กได้เจริญเติบโตเต็มตามศักยภาพโดยให้การอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษาที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 13 (1) กำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีสิทธิ์ได้รับการสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาแก่บุตร หลานหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และบุคลิกภาพนโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) พ.ศ. 2545-2549 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 1-2)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ไว้ว่า เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง 5 ปี (5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม นอกเหนือนี้ยังได้กำหนดหลักการสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ดังนี้ 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุม เด็กปฐมวัยทุกประเภท 2) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และ

วิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย 3) พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย 4) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข 5) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็กการจัดการศึกษาปฐมวัย นับได้ว่า เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปูพื้นฐานสำหรับชีวิตในอนาคต ของบุคคลอย่างแท้จริง ซึ่งต้องอาศัยการสนับสนุนจากทุกฝ่าย ทั้งครู พ่อแม่ ผู้ปกครองชุมชน และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูปฐมวัย ที่เปรียบเสมือน พ่อแม่คนที่ 2 ของเด็ก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เต็มตามศักยภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการคิดครูปฐมวัยจะต้องแสวงหาเทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้ที่กระตุนให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้เหมาะสมตามวัย เพื่อส่งผลให้เด็ก เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ในสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 2)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใด ระดับหนึ่ง หรือทุกระดับ ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการ ภายในท้องถิ่น และกำหนดให้มีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ได้ประกาศใช้แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งตามแผนดังกล่าวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับถ่าย โอนภารกิจด้านการศึกษาทั้งการจัดการศึกษาระบบทั่วไป ตามความพร้อม และความเหมาะสมของท้องถิ่น และในการจัดการศึกษาท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยกำหนด ให้เด็กปฐมวัย ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการเต็มตามศักยภาพมีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2547 : 4) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มุ่งเน้นให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งที่สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้มีการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยโดยการบูรณาการผ่าน การเล่น ซึ่งเป็นการบูรณาการทั้งทางด้านเนื้อหาสาระ และทักษะกระบวนการ ผ่านการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ทั้ง 6 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ 2) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หรือกิจกรรมในวงกลม 3) กิจกรรมสร้างสรรค์ 4) กิจกรรมเสวี หรือการเล่นตามศูนย์ฯ 5) กิจกรรมกลางแจ้ง และ 6) เกมการศึกษา เพื่อให้เด็กได้ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เรียนรู้จากการลงมือ กระทำ และเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 43)

เทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการจัด การศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งปัจจุบันมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหัวน้ำใหญ่ มีเด็กเล็ก เข้ารับการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 52 คน มีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 2 คน 2) ศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กวัดศรีสะอาด มีเด็กเล็กเข้ารับการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 13 คน มีครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 1 คน 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนอง ผือดอนม่วง มีเด็กเล็กเข้ารับการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 21 คน มีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 คน 4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนา แพงโคกน้ำสร้าง มีเด็กเล็กเข้ารับการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 40 คน มีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 1 คน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสี่แห่งจะรับเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 2 – 5 ปี จากผลการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอหัวน้ำใหญ่ ตามมาตรฐานการศึกษา(ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. 2551 พบว่าในมาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานที่ 2 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ ยังไม่ ผ่านเกณฑ์การประเมินดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัด มุกดาหาร ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ซึ่งในการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 4 แห่ง ครูผู้ดูแลเด็กยังไม่มีการดำเนินการตามแนวทางของกรมส่งเสริมการ

ปกครองส่วนห้องถิน ยังคงเป็นเพียงแค่การรับเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยเท่านั้น โดยในแต่ละวันจะไม่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ โดยผ่านการเล่น และครูผู้ดูแลเด็กยังไม่มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รวมทั้งยังไม่มีการประเมินพัฒนาการเด็กแต่ละคนว่ามีพัฒนาการเป็นอย่างไร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูผู้ดูแลเด็ก ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งครูผู้ดูแลเด็กไม่ได้รับการนิเทศการฝึกอบรมที่ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ จึงทำให้ไม่มีเทคนิคแนวทางหรือวิธีคิดที่ดีพอสำหรับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เพราะภารกิจหลักในการปฏิบัติการสอนนั้นยังคงเป็นครูที่เป็นตัวจัดสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนการสอนในสถานศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย ประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดด้วยสนองต่อการพัฒนาของเด็ก และกิจกรรมที่จะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กนั้น ก็ต้องบูรณาการให้ครอบคลุมกิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ 2) กิจกรรมสร้างสรรค์ 3) กิจกรรมกลางแจ้ง 4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 5) กิจกรรมเสรี 6) กิจกรรมเกมการศึกษา การที่จะจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์อย่างเป็นระบบมีการปรับปรุงและ พัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เป็นแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาให้เด็กได้พัฒนาตนเองในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทำให้ครูผู้ดูแลเด็กที่สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ ได้ทราบถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวเป็นอย่างดี มีความสนใจและสมัครใจ ต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย และมีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย (สำนักงานเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ 2553 : 1)

จากสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะนักวิชาการศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับองค์กรปกครองส่วนห้องถิน ชุมชน หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง บริหารจัดการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดให้มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับของชุมชน จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสามารถนำแผนลงสู่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการบูรณาการ ผ่านการเล่นตามกรอบกิจกรรมประจำวันทั้ง 6 กิจกรรมรวมทั้งมีความสามารถในการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา อย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน และส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาในหน่วยงานต่อไป

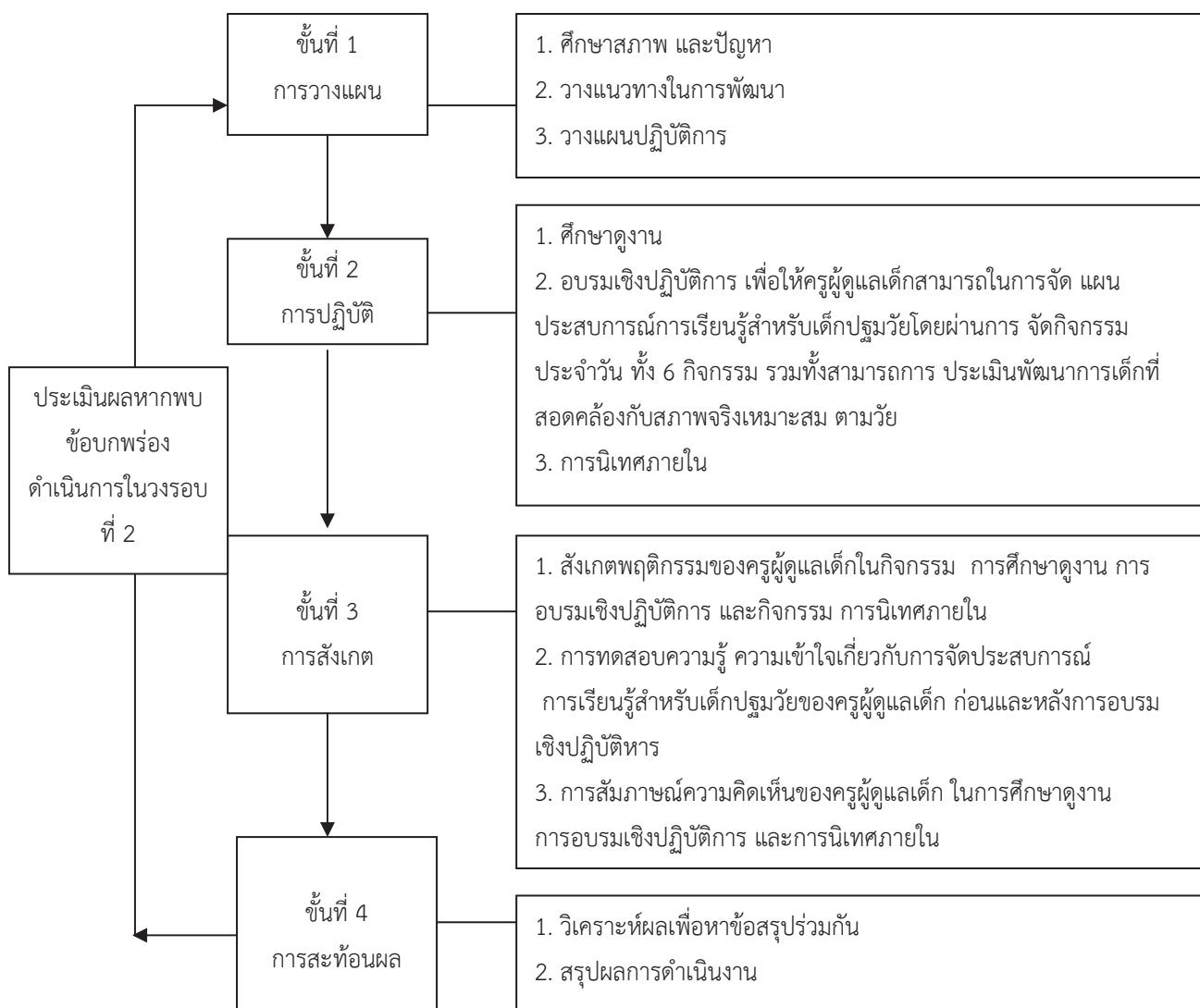
### ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัจจัย ของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร

### กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบเนื้อหาโดยใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 สำหรับการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียน ตามกรอบการจัดกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2550 : 43 – 49) ได้แก่ 1) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ 2) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 3) กิจกรรมสร้างสรรค์ 4) กิจกรรมกลางแจ้ง 5) กิจกรรมเสรี 6) กิจกรรมเกมการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

## วงรอบที่ 2

จากการที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ประชุม เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาร่วมกัน ในวงรอบที่ 2 และที่ประชุมมีมติร่วมกัน ว่า จะใช้แนวทางการนิเทศแบบพี่เลี้ยงและให้คำชี้แนะ(Coaching) ในการพัฒนาการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ของครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งมีขั้นตอนหลักสำคัญอยู่ 3 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการก่อนพี่เลี้ยงและให้คำปรึกษา 2) การดำเนินการให้คำชี้แนะ 3) การสรุปผล การให้คำชี้แนะ ซึ่งเป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย พร้อมทั้งได้เสนอแนะให้จัดทำตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มาเป็นแนวทางให้กับผู้ร่วมวิจัยได้ฝึกการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ด้วย

### วิธีดำเนินการวิจัย

#### 1. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีหน้าที่ร่วมกันพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหัวว้านใหญ่ จำนวน 8 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้วิจัย ซึ่งเป็นนักวิชาการศึกษา สังกัดสำนักปลัดเทศบาลตำบลหัวว้านใหญ่ อำเภอหัวว้านใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 1 คน

1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหัวว้านใหญ่ ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 2 คน

1.2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาแพง โคง้ำสร้าง ประกอบด้วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 1 คน

1.2.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีสะอาด ประกอบด้วย ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 1 คน

1.2.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองผือดอนม่วง ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีหน้าที่ในการให้ข้อมูลประกอบที่เป็นประโยชน์เพื่อสะท้อนผลการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กให้มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในเทศบาลตำบลหัวว้านใหญ่ มีจำนวน 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 วิทยากร จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

2.2 ตัวแทนเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจาก 4 ศูนย์ฯ ละ 5 คน จำนวน 20 คน

#### 2. เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่องการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลหัวว้านใหญ่ อำเภอหัวว้านใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร มีดังนี้

1. ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 5 ประเภท ประกอบด้วย

1.1 แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ก่อน – หลังการอบรมปฏิบัติการ จำนวน 1 ฉบับ

1.2 แบบสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็ก ก่อนและหลังการอบรมปฏิบัติการ จำนวน 3 ฉบับ

1.3 แบบสังเกตพฤติกรรมครูผู้ดูแลเด็ก ระหว่างการอบรมปฏิบัติการ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กระหว่างการนิเทศ จำนวน 2 ฉบับ

1.4 แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยวิทยากร หลังการอบรมปฏิบัติการ จำนวน 1 ฉบับ

1.5 แบบนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก ระหว่างการนิเทศภายใน จำนวน 1 ฉบับ

### 3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และ การวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ทำการวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินระดับคุณภาพ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

### สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง พบร่วมมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(มาตรฐานขั้นพื้นฐาน) ในด้านบุคลากร มาตรฐานที่ 2 ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีตัวปัจชี คือ 2.1) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย 2.2) มีความรู้ความเข้าใจในจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก 2.3) มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 2.4) มีการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงเหมาะสมสมควร ยังไม่ผ่านเกณฑ์ มาตรฐานดังกล่าว โดยครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ในการดำเนินการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ไม่มีการบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ และการประเมินพัฒนาการเด็กในแต่ละกิจกรรมที่ไม่เป็นปัจจุบัน และจากการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบร่วมกับครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบหรือ ตามความเข้าใจแต่ยังขาดการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่ถูกต้อง โดยปัญหาส่วนใหญ่คือครูผู้ดูแลเด็กยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย จิตวิทยา พัฒนาการเด็ก หลักและวิธีการเรียน แผนการจัดประสบการณ์ การบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ และวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กในแต่ละกิจกรรม ซึ่งส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กทุกคนมีความต้องการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งประกอบด้วย

21 การศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบจัดทำโครงการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดและศูนย์พัฒนาเด็กบ้านสวนมอญ ตำบลอ่อง อำเภอจุตุพรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร มี 3 ด้าน ดังนี้

2.2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

2.2.2 การเขียนแผนการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

2.1.3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

### 2.3 การนิเทศภายใน

จากแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็ก พบว่า การศึกษาดูงานและการอบรมปฏิบัติการเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการ ของผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก จากการประเมินในการอบรมเนื้อหาสาระที่ใช้ในการอบรมปฏิบัติการในครั้งนี้ เข้าใจง่ายและตรงตามกรอบแนวคิดของการพัฒนา กิจกรรมที่ดำเนินการระหว่างการอบรมปฏิบัติการทุกคนได้ฝึกปฏิบัติ วิทยากรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญในเรื่องการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นอย่างมาก ส่งผลให้ครูผู้ร่วมวิจัย เกิดความรู้ ความเข้าใจและเกิด ทักษะด้านกระบวนการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยมากขึ้น ส่วนการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับ เด็กปฐมวัยนั้นเป็นแนวทางการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กที่ดีและมีประโยชน์ มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัย เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการนิเทศในวงรอบที่ 2 เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ช่วยเหลือซึ่งกันและ กันในเรื่องที่มีปัญหา โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน โดยกลุ่มผู้นิเทศและผู้วิจัยให้การแนะนำ ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยให้การนิเทศซึ่งเป็นรายบุคคล และกลุ่มย่อย ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยลงมือปฏิบัติการ จัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยและการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร พบว่า

3.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ก่อนการ พัฒนาผู้ร่วมวิจัยทั้ง 7 คน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในระดับมาก จากการติดตาม และประเมินผลการพัฒนาโดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดสอบความรู้ ความเข้าใจของ ผู้ร่วมวิจัยก่อนและหลังการอบรมเชิง ปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 61.40 หลังจากได้รับการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยทั้ง 7 คน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 88.06 ซึ่งสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการเรียนรู้โดยรวมเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสรุปได้ว่า การดำเนินการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยตลอดจนสามารถนำความรู้ได้รับไปพัฒนา และ ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามกิจกรรมประจำวันทั้ง 6 กิจกรรมได้ลุนเป็นที่น่าพอใจ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่าหลังจากการพัฒนาโดยการเข้ารับการ อบรมเชิงปฏิบัติการ และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย วงรอบที่ 1 ผู้ร่วมวิจัยส่วนใหญ่ยังเขียนแผนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการประเมินแผนการการจัดประสบการณ์ โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 อยู่ในระดับมาก จึงนำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดย ใช้แนวทางการพัฒนาการนิเทศแบบให้คำชี้แจงในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการพัฒนาในวงรอบ

ที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความสามารถในการเขียนแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น โดยผลการประเมินแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในภาพรวมทุกด้านค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยในวงรอบที่ 2 เพิ่มขึ้นจากวงรอบที่ 1 ( $\bar{X} = 0.53$ ) โดยมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.60

### ข้อเสนอแนะ

ผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวน้ำใหญ่ อำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อเสนอแนะดังนี้

#### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้ดูแลเด็กควรมีการเตรียมความพร้อมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะทำให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ครูผู้ดูแลเด็กควรมีการเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสื่อการเรียนรู้ ความมีความหลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม ซึ่งจะส่งผลให้เด็กปฐมวัยสนใจและมีความต้องการร่วมกิจกรรม

1.3 ควรขยายผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กที่สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพแล้ว ไปเผยแพร่ช่วยเหลือแนะนำ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือหน่วยงานอื่นเพื่อพัฒนาเด็กต่อไป

1.4 วิเคราะห์การจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน ครูผู้ดูแลเด็กควรมีการประเมินและบันทึกข้อควรปรับปรุง ข้อเสนอแนะ หลังสิ้นสุดแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละครั้ง และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุง หลักสูตรให้ดีขึ้น

#### 2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาและพัฒนารูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ หรือกิจกรรมอื่นๆ เช่น การศึกษาดูงาน การสัมมนาการวิจัยในชั้นเรียน การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการผลิตเสื้อ ผลิตเครื่องมือวัดผล และประเมินผลให้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของเด็ก

2.3 ควรศึกษาระบวนการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัยให้คุณภาพยิ่งขึ้น

2.4 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก ระหว่างการพัฒนาโดยระบบการวิจัยปฏิบัติการกับการพัฒนาโดยกระบวนการอื่นๆ

2.5 ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อที่จะให้ครูผู้ดูแลเด็กทราบถึงข้อบกพร่องในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของตนเอง และสามารถดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการประ同胞ศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :

พิริหวนกราฟฟิค, 2542.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2546.

ประวิตร เอราวรรณ. การวิจัยปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : dok khaya vi查ก, 2545.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภากาดพระวัว, 2546.

ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : วิญญาณ, 2547.

. แนวการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกรอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2550.

. มาตรฐานการศึกษา(ขั้นพื้นฐาน)และเกณฑ์การประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น, 2550.